

Ljungman

Pask

Laknas!

Acc: 357 fol.

Asarum, Bl.

På sälja mjölk under påskveckan, ty-  
då kan hävar förhålla koma. En häva  
sitter skärtorsdagsmorgon och kameran i  
gödselhögen.

s. 3

Påsk. Skutning över kreaturen med krut.

Vikersvik, Vstml.

Liungman 577 s. 1.



V. F. F.

Pask

Acc: 99

Soartebog, B.

Beskrivning av fåglar, som gjordes med hjälp  
av inblåsta ägg. s. 8

Man skottade in skärtorsdagsdyngan i fähusen  
för ovännen.

Dalskog, Dls.

VFF 143 s. 2.

Man hade fåglar i taket om påsk.

Foss, Bhl.

VFF 165 s. 43b.

Gummor kunde smyga sig in i ladugården ock klippa hårtofsar av kor och får att begagna till trolldom.

Blomskog, Värml.<sup>216</sup>

VFF 226 s. 4.<sup>217</sup>

Tog man ull i smyg från fårens framben, i början  
av fastan, fick man medel "till bot och sot".

Lekvattnet, Värml.<sup>1875</sup>

VFF 260 s.<sup>1875</sup> 11.

V. F. F.

Pask

Acc: 339 fol.

Tockomark, M.

Den som fick iken att stiga högt tidigt på  
påskmorgonen, skulle få feta får. s. 5  
~~De lugga skattordagen - komma fick ont i benen.~~  
s. 5



Finstädat ute och inne under dymmelveckan.

Hestra, Smål.

VFF 426 s. 16.

Man skulle inte vara den första som gjorde upp  
eld.

Kållands hd, Vgl.

VFF 582 s. 9.

Ej öka Jesu lidande.

Kållands hd, Vgl.

VFF 582 s. 10.

Tyda av påskägg.

Veinge, Hall.

VFF 616 s. 6-7.

Kastade man spån tidigt på skärtorsdagsmorgonen  
genom "ompipan", så fick man lätt att finna ägg.

Köla, Värml.

VFF 651 s. 5.

V. F. F.

Påsk

Acc: 683

Trandefors, Il.

Om inte järnen tagits ned före påsk, ~~anväs~~  
föll påskkärningarna ned vid Blåkullafjärden. s. 10



Man klippte fåren i huvudet under dymmelveckan.

Tådene, Vgl.

VFF 716 s. 2.

Den som fick den tjockaste röken ur sin skorsten  
vite tisdags morgon, fick bästa skörden.

Orust, Bhl.

VFF 724 s. 11.

Om man skadade sig dömmelonsdag, blev såret inte  
läkt.

Långaryd, Smål.

VFF 741 s. 2.

V. F. F.

Påsk

Trandefors, D.

Acc: 87b

Långfredagen: klä på sig liggande - man blev  
frisk hela året; (mycket yngre). s. 3, 4

Långfredagen - hur under året. s. 3, 4

Om man talar, innan man går in på den  
påskdagen, blir man mållös (målös?). s. 3

Påskpussar.<sup>20%</sup>

Breared, Hall.<sup>20%</sup>

VFF 923 s. 2-3.<sup>20%</sup>

Man gick ut med störrar och jagade skatan. Hon  
körde in den ondes säd om påsk.

Askum, Bhl.

VFF 1057 s. 5.



Julneken skulle korna ha långfredag.

Ljung, Bhl.

VFF 1075 s. 11.

Man blev lik det djur man såg först askonsdag.

Gunnarskog, Värml.

VFF 1206 s. 19.

Man skulle bli likt det djur man först såg efter  
middagssömnen askonsdag.

Gunnarskog, Värml.

VFF 1223 s. 3.

Båtarna dras upp på land och torkas påskafton.

Öckerö, Bhl.

VFF 1249 s. 11.

En bonde, som satt eggjärn över sin häst, hittades död på hästryggen en påskdagsmorgon.

Kyrkefalla, Vgl.

VFF 1437 s. 4.

Man skulle jaga skatorna till grannen skärtorsdag.

Kville, Bhl.

VFF 1594 s. 30.



Man skulle vara sist med att tända eld i spisen.

Bokenäs, Bhl.

VFF 1622 s. 35, 36, 41.

Man skulle bita i gröngräset påskdagen - då  
sprack inte läpparna det året.

Bokenäs, Bhl.

VFF 1622 s. 41.

Påskpuss gav man varann.

Bokenäs, Bhl.

VFF 1622 s. 42.

Tomtegubbar lejde man skärtorsdagsnatten.

Ljung, Bhl.

VFF 1649 s. 44.

Där rök steg upp först påskdagen där fanns det  
en påskkäring.

Spekeröd, Bhl.

VFF 1660 s. 30.

V. F. F.

Pask

Acc: 1707

Långelanda, B.

Där man fände tidigt skärborsdagen, fanns det  
påskkäringar. Påskkäringarnas formler. s. 22-23



Där det rök ur skorstenen tidigt på påskdagen  
fanns det påskkäringar.

Myckleby, Bhl.

VFF 1713 s. 20, 21.

Man skulle jaga bort skatan från gården skärtors-  
dag.

Bottna, Bhl.

VFF 1728 s. 56.

Storstädning i början av påskveckan.

Morlanda, Bhl.

VFF 1761 s. 41.

Svinben skulle grävas ner i en backe åt söder.

Näsinge, Bhl.

VFF 1786 s. 36.

Nissen kunde endast flytta påskdagens morgon.

Näsingge, Bhl.

VFF 1786 s. 36.

Ej gråta långfredag - man får gråta hela året.

Hjärtum, Bhl.

VFF 1857 s. 40.



Ej riva sönder sina kläder långfredag - man blir  
trasig hela året.

Hjärtum, Bhl.

VFF 1857 s. 40.

Om man gick till en korsväg skärtorsdag fick man ve-  
veta vem som mostulit ett djur.

Hjärtum, Bhl.

VFF 1857 s. 44.

Man klippte tre tussar hår av varje djur och  
stoppade i en påse under påsknatten. Därmed  
tog man makten från grannens kreatur.

Töcksmark, Värml.

IFGH 706 s. 9.

Spå med psalmbok fastlagssöndagens kväll.

Köla, Värml.

IFGH 707 s. 9.

Det djur som man först fick se sedan man vaknat  
askonsdag, blev man lik under resten av året.

Skillingsmark, Värml.

IFGH 721 s. 16.

På en gård i Klippingsberg hade man "häx" för sig om påsk.

Torsö, Vgl.

IFGH 734 s. 101.



De släppte ut kreaturen för varandra i dymmeln  
för att skada.

Bellefors, Beateberg, Vgl.

IFGH 736 s. 94.

Med silverkula kunde man skjuta påskkärningen.

Böne, Vgl.

IFGH 742 s. 65.

Det djur man först fick se askonsdag , blev man  
lik under resten av året.

Jernskog, Värml.

IFGH 766 s. 14.

Såg-Stina red genom kyrkan påskdagen klädd som  
manfolk. Efter det kunde hon trolla.

Bjurtjärn, Värml.

IFGH 775 s. 207.

Man skulle stryka på onda ställen med en fjäder  
från en mörk höna långfredags morgon.

Sillerud, Värml.

IFGH 792 s. 39.

Tydor vid påskelden.

Sjuhäradsbygden, Vgl.

IFGH 898 s. 3.



Påskdagen samlades ungdomarna på Brattås för att se Kattegatt, det skulle de ha nytta av hela året.

Förlanda, Hall.

IFGH 936 s. 8.

För att få tur skulle man vända sopa och raka  
veckan före påsk.

Älvsåker, Hall.

IFGH 943 s. 29.

Man vill ej vara den förste som gör eld.

Vitsand, Värml.

IFGH 962 s. 25.

Pojkarna gick kring och mockade påskdagen. Som  
tack skulle flickorna bjuda på kalas annandagen.

Fryksände, Värml.

IFGH 967 s. 19.

J. F. G. H. Park.

Acc: 1011

Lerdal [21/

Treatures park (bättre föder + ransig)  
s 60.

Spå det kommande årets händelser i äggvita.

Råggärd, Dls.

IFGH 1055 s. 36.



Påskkort till vänner och bekanta.

Ärla, Söd.

IFGH 1182 s. 18.

Döda alla ormar man ser långfredag.

Lycke, Bhl.

IFGH 1199 s. 31.

På påskafton skall en man gå i bara skjortan till  
ladugården som skydd mot påskkäringarna.

Eskilsäter, Värml.

IFGH 1225 s. 19.

J. F. G. H.

Acc: 1310

Påsk

Schillingmark (Vt)

På påskafton lägges en näve salt i den ut-  
brunna elden och får ligga till morgonen. Saltet  
gömmes till första betesdagen, då alla djuren få  
utav saltet. s. 1

~~Påskbr.~~

~~s. 2, 3, 4.~~

Annandagen kördes fåren i vall.

Gesäter, Dls.

IFGH 1317 s. 39.

Dymmelonsdag går käringarna upp på taken och  
ropar till mjölkturen.

Strängsered, Vgl.

IFGH 1360 s. 19, 20.



En kvinna gick med glöd i träskorna långfredag.

Eggvena, Vgl.

IFGH 1364 s. 42.

Två gulor i ett ägg - lycka.

Grums, Värml.

IFGH 1479 s. 70.

Kvarnen brinner var påsk.

Östad, Vgl.

IFGH 1932 s. 23.

Spå i äggvita.

Råggärd, Dls.

IFGH 2016 s. 31.

Frälsaren dömdes dömmelonsdag.

Gustav Adolf, Vgl.

IFGH 2087 s. 74.

Kycklingägg gör att man blir i syne.

Våxtorp, Hall.

IFGH 2213 s. 17.



Prästen läste bort påskkäringarna.

Kila, Värml.

IFGH 2311 s. 37, 38.

Annandag påsk - mocka i ladugården.

Ånimskog, Dls.

IFGH 2353 s. 64.

Påskkört ritade man.

Skallsjö, Vgl.

IFGH 2372 s. 45.

Dömlegubben eller tölegubben kom och risade  
Långfredag.

Skallsjö, Vgl.

IFGH 2372 s.(46), 45.

Frälsaren blev dömd dömle onsdag.

Lerum, Vgl.

IFGH 2375 s. 15.

Tölegubben och dömlagubben kom med en käpp.

Dömlagubben kom om man inte var snäll.

Skallsjö, Vgl.

IFGH 2485 s. 4, 5, 7.



Jesus dömdes dömle onsdag.

Skallsjö, Vgl.

IFGH 2485 s. 7.

J. F. G. H.

(Häxor)

Pask

Acc: 2564

G. Karup. Hall.

Fri äü ~~spä~~ förväiva tröskomskunkap  
skall man springa tre ggr kring kyrkan påsk-  
dagsmorgon och bläsa i myskellålet var gång

s. 9-10

Höns, som inte börjat värpa till påsk, slaktades.

Edsleskog, Dls.

IFGH 2717 s. 34.

Lärde man barn att läsa under dymmelveckan så  
fick de lätt att lära.

Edsleskog, Dls.

IFGH 2717 s. 37.

Påskpussen.

Edsleskog, Dls.

IFGH 2746 s. 34.

Med silver från en begåvningsring eller en ärvd  
ärmknapp kunde man skjuta ned påskkäringar.

Tönnersjö, Hall.

IFGH 2862 s. 44.



Den som sprang i gårdarna under dymmeln kallades  
för dömla.

Ödenäs, Vgl.

IFGH 2886 s. 51.

J. F. G. H.

Park

Acc: 2008

Kuared. Hau.

Julhalen gömdes och gavs åt kreaturen  
påskafteon s. 19

Skällfåret drages kring jordfast sten. Formel.

Knäred, Hall.

IFGH 3008 s. 22, 23.

Ceremoni med ett linne, vari ett spädbarn klädes  
skärtorsdagen, och som sedan brännes upp.

Kinnarumma, Vgl.

IFGH 3070 s. 4.

Barn skall inte äta ägg innan de kan uttala  
ordet ägg.

Kinnarumma, Vgl.

IFGH 3070 s. 6.

Man förtrollade ovänner skärtorsdag.

Mårdaklev, Vgl.

IFGH 3086 s. 10.



J. F. G. H.

Påsk

Acc: 3107

Kila, Sk.

De gamla fruktade påsknatten och julnatten. n. 5

~~Sjörhors över dörrarna.~~

~~n. 5~~

~~Skära eller sax under tröskeln.~~

~~n. 5~~

J. F. G. H.

Pack

Dec: 3117

Skållerud, H.

~~Packslan. Gjärtanor~~

s. 27. 28.

Farfar sprang naken bring stugan lång-  
fresag - för att slippa bli sjuk. Sedan in  
om för långfredagsris.

s. 30.

~~Pöskels för Höpshol.~~

s. 47

Dens rök som gick högst upp långfredag fick den  
längsta säden.

Östervallskog, Värml.

IFGH 3175 s. 16.

Ej vara den första i byn som eldade påskmorgonen.

Gunnarskog, Värml.

IFGH 3180 s. 66.

Ej bråttom att göra upp eld påskdagens morgon.

Värmskog, Värml.

IFGH 3210 s. 33.

Skära sig skärtorsdag.<sup>233</sup>

Dalstorp, Vgl.

IFGH 3237 s. 5.<sup>234</sup>



Man skall sota sote måndag.

Dalum, Vgl.

IFGH 3252 s. 36.

Man skulle smyga sig med mjölkkärLEN fettisdag.  
Såg grannarna en inte fick man mycket mjölk  
under året.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 17.

Man skulle klippa fårens svansar och ullen av huvudet.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 17.

Skällkon skulle mjölkas dymmelonsdags morgon.  
Mjölken skulle användas som medel mot allt ont.  
Alla kor skulle mjölkas innan solen gick upp  
skärtorsdag. Formel.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 18.

Korna skulle ha av julhalmen påskaftons morgon.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 18.

I det hus där det steg upp rök först på påsk-  
dagens morgon skulle trollen bli besvärliga.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 19.



Man skulle bita i en sten påskdagens morgon -  
skydd mot varg och björn.

Undenäs, Vgl.

IFGH 3267 s. 20.

Ärtor i träskorna påminna om Kristi lidande.

Mölltorp, Vgl.

IFGH 3279 s. 52.

Frälsaren dömd i dymmelveckan, därav namnet.

Ö. Frölunda, Vgl.

IFGH 3314 s. 28.

Fråntaget ellet tilltaget kunde påskkärningarna  
ej röra.

Dalstorp, Vgl.

IFGH 3411 s. 5.

Man köpte ritade påskkäringar med sopa, raka och smörjehorn.

Väne-Åsaka, Vgl.

IFGH 3459 s. 27.

Mordängeln var ute skärtorsdag.

Väne-Åsaka, Vgl.

IFGH 3459 s. 28.



Lägges en höna på ägg, som värpts en skärtorsdag,  
skiftar kycklingarna färg var gång de fälla.

Rolfstorp, Hall.

IFGH 3605 s. 1.

Tydor av röken under påsken.

V. Fågelvik, Värml.

IFGH 3625 s. 25, 31.

Påskafton få korna bollar av mjöl och tjära.

Ed, Värml.

IFGH 3642 s. 36.

Skällan skulle bindas om bjällerkons hals  
skärtorsdag.

Norra Ny, Värml.

IFGH 3663 s. 28.

Med silverkula sköt man genom ladugården.

Norra Ny, Värml.

IFGH 3667 s. 39.

Varsel genom spånor långfredag.

Arvika, Värml.

IFGH 3682 s. 1.



Tydor av djur man fick se första onsdagen i  
fastan.

Högerud, Värml.

IFGH 3682 s. 11.

En gumma klippte fåren hos andra skärtorsdagsnatten.

Rudskoga, Värml.

IFGH 3766 s. 36.

Dömmelonsdag dömdes vår Herre.

Slättåkra, Hall.

IFGH 3849 s. 26.

Främmande fick inte gå in i ladugården påskafton.

Nysund, Nrsk.

IFGH 3882 s. 15.

För att få lycka och trevnad ryktade man alla  
djur långfredag.

Nysund, Nrsk.

IFGH 3882 s. 20.

J. F. G. H.

Dec: 3889

Pask

S. Finsterna, VI.

Kreaturen ja äta något och salt ur skållan  
pöskteväcken; de blev sen ej skända. A. H.



Ej föra hem något från skogen - ohyra.

Tengene, Vgl.

IFGH 3903 s. 50.

Tur - kasta kaser från vedbacken i skorstenen  
påskdagen.

Dalby, Värml.

IFGH 3916 s. 18.

Man kunde bli "gastakrist" på påskaftonen.

Torup, Hall.

IFGH 3932 s. 20.

Den kom med oturen, som kom för att låna  
dymmelonsdag.

Ås, Hall.

IFGH 3950 s. 36.

Håret skulle vara kammat före kl. 12 dymmel-  
onsdag, annars fick man det inte snyggt.

Träslöv, Hall.

IFGH 4037 s. 28.

Man hämtade enet skärtisdag.

Dassen skulle vara skurade.

Träslöv, Hall.

IFGH 4037 s. 28.



Ring som prästen läste över tre gånger skyddar.

Nordmark, Värml.

IFGH 4195 s. 32.

Förgöra ovännens åker kunde man sjunde natten  
i fastan.

Trankil, Värml.  
IFGH 4218 s. 20.

Kvällsfodra före solnedgången påskafton.

Flistad, Vgl.

IFGH 4260 s. 15.

Påskan och fastlagen.

Svar på ULMA:s frågelista M 155.

Mölndal, Vgl.

IFGH 4550 s. 15 ff.

Hägnadssyn i påskveckan.

Edåsa, Vgl.

IFGH 4562 s. 43.

J. F. G. H.

Påsk

Acc: 46 07

Långared, Vg

Långfredagsris.

~~s. 21.~~

klätar man på reabacken eller i snien  
med brötar från reabacken, klätar man  
många fågelbon till sommaren.

s. 21.

~~inte dricka något långfredagen.~~

~~s. 21.~~

~~Dymmelochans dagar.~~

~~s. 21.~~



Påskan.

Svar på ULMA:s frågelista M 155.

Marstrand, Bhl.

IFGH 4627 s. 34, 35.

Männen sysslade i ladugården påskdagen.

Leksberg, Vgl.

IFGH 4672 s. 30.

Svart bordduk långfredagen.

Önum, Vgl.

IFGH 4735 s. 43.

Tydor av röken på påskmorgonen.

Bro, Bhl.

IFGH 4893 s. 5.

Inte gå någonstans efter tisdagen. Gjorde man det  
så mötte folk en med ost och bröd i dörren.

Söne, Vgl.

IFGH 4914 s. 14.

J. F. G. H.

Acc: 5048

Påsk

Långared, Vg.

~~Dymmelveckans dagar.~~

~~s. 32.~~

Ljus minner ovanligt mycket påskedagens  
morgon. Lagan hoppar bl. 14.

s. 32.

~~Tolen dansar.~~

~~s. 32.~~



Klippa fåren i öronen långfredag.

Hova, Vgl.

IFGH 5094 s. 32.

Vävar lades ut att blekas dymmelveckan.

Landvetter, Vgl.

IFGH 5129 s. 12.

Jesus dömdes dömmelonsdag<sup>231</sup>.

Landvetter, Vgl.<sup>232</sup>

IFGH 5129 s. 12.<sup>233</sup>

Jesus dömdes en onsdag.

Gunnarsnäs, Dls.

IFGH 5299 s. 20.

Jesus blev dömd dömmelonsdag.

Tveta, Värml.

IFGH 5366 s. 22.

Börja lära barn läsa i dymmeln. De fick lätt  
för att läsa.

Sundals-Ryr, Dls.

IFGH 5392 s. 8.



Pojkarna måkade in gödsel i fähus - det skulle  
påskkärningarna ha gjort.

Lane-Ryr, Bhl.

IFGH 5616 s. 34.

Folk tjärade dörrarna för att pojkarna skulle få  
tjära på fingrarna.

Lane-Ryr, Bhl.

IFGH 5616 s. 34.

Påsk då användes mycket ägg.

Strömstad, Bhl.

IFGH 5766, s. 19 f.

J. F. G. H.

Ans. 6006

Ramsor och rim

Stenky. Bl.

Sen guss i påck för varje rym o. s. r. s. 32.

Påkseder.

Svar på ULMA:s frågelista M 220 om förändringar i  
det nutida samhället.

Fagered, Hall.

IFGH 6365 s. 38, 39.

Till påsk satte man upp hängkläden.

Halland.

IFGH 6380 s. 9.



Påkseder.

Slöinge, Hall.

IFGH 6521 s. 51, 108, 204 f.